

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Skanstes iela 25, Rīga, LV-1013 | tālrunis 67097200 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

29.05.2025.

Nr. 42

(prot. Nr.20, 4.p.)

Par Regulatora 2023.gada 26.oktobra lēmuma Nr.119 “Par akciju sabiedrības “Conexus Baltic Grid” dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem” piemērošanas kārtību

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) ar 2023.gada 26.oktobra lēmumu Nr.119 “Par akciju sabiedrības “Conexus Baltic Grid” dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem” (Latvijas Vēstnesis, 2023, 211.nr.; turpmāk – Lēmums Nr.119) noteica akciju sabiedrības “Conexus Baltic Grid”, vienotais reģistrācijas numurs: 40203041605, juridiskā adrese: Stigu iela 14, Rīga, LV-1001 (turpmāk – AS “Conexus Baltic Grid”), dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifus (turpmāk – tarifi).

Regulators 2025.gada 19.martā saņēma AS “Conexus Baltic Grid” 2025.gada 19.marta iesniegumu Nr.COR-N-2025/0601 (turpmāk – Iesniegums), ar kuru AS “Conexus Baltic Grid” lūdz Regulatoru atļaut AS “Conexus Baltic Grid” veikt ar Lēmumu Nr.119 noteikto tarifu pārrēķinu, izsakot tos enerģijas vienībās uz laika vienību kWh/h (ievērojot garos un īsos kalendāra gadus), kas būtu piemērojami no 2025.gada 1.oktobra.

Regulators konstatē:

1. Saskaņā ar Lēmuma Nr.119 lemjošās daļas 5.punktu Regulators ir apstiprinājis tarifus ieejas punktiem no citas dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas un izejas punktiem uz citu dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmu ar zemāko enerģijas vienību, izsakot tos enerģijas vienībā uz laika vienību kWh/dienā.
2. AS “Conexus Baltic Grid” ar 2025.gada 13.februāra iesniegumu Nr.COR-N-2025/0362 iesniedza Regulatoram priekšlikumu grozījumiem Vienotajos dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumos, kas saskaņoti ar Regulatora 2024.gada 20.jūnija lēmumu Nr.37 “Par Vienoto dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumu saskaņošanu” (turpmāk – Noteikumu projekts). Noteikumu projekts tika sagatavots, AS “Conexus Baltic Grid” sadarbojoties un vienojoties ar Igaunijas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru Elering AS. Noteikumu projekts ietver izmaiņas attiecībā uz jaudas piešķiršanas kārtību ieejas-izejas punktā Kiemenai, kā arī paredz pāreju no enerģijas vienības uz laika vienību kWh/d uz kWh/h, kas tiek piemērota,

piešķirot jaudas produktus, tādējādi salāgojot izmantotās mērvienības ar Eiropas Savienībā biežāk izmantoto. Noteikumu projekts paredz, ka izmaiņas attiecībā uz ieejas-izejas punktu Kiemenai stājas spēkā 2025.gada 1.oktobrī.

3. Regulators ar 2025.gada 8.aprīļa vēstuli Nr.1-2.42/913, ņemot vērā, ka Regulators nevar lemt par tarifu piemērošanas kārtību, pirms Regulators ar Igaunijas regulatīvo iestādi ir vienojies par dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru izstrādāto Noteikumu projekta saskaņošanu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu, pagarināja Iesnieguma izskatīšanas un administratīvā akta izdošanas termiņu līdz 2025.gada 19.jūlijam.
4. Regulators 2025.gada 7.maijā saņēma Lietuvas dabasgāzes pārvades sistēmas operatora AB “Amber Grid” vēstuli Nr.7-762-(3.1-145-E) ar informāciju, ka 2025.gada 24.aprīlī Lietuvas nacionālā regulatīvā iestāde apstiprināja Lietuvas dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumus, kas paredz jaudu piešķiršanu Kiemenai starpsavienojuma punktā izsoles kārtībā.
5. Ar Regulatora 2025.gada 29.maija lēmumu Nr.41 “Par Vienoto dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumu saskaņošanu” Regulators saskaņoja vienotajā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā iesaistīto dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru “Elering” AS un AS “Conexus Baltic Grid” izstrādātos Vienotos dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumus (turpmāk – Noteikumi).
6. Noteikumu 4.6.apakšpunktā noteikts, ka jaudas produktus izsaka un piešķir enerģijas vienībās uz laika vienību kWh/h.
7. Noteikumu 5.4.2. un 5.4.3.apakšpunktā noteikts, ka ieejas-izejas punktā Kiemenai gada, ceturkšņa, mēneša, dienas un tekošās dienas produktiem jauda, sākot ar 2025.gada 1.oktobri, tiek piešķirta trešās personas pārvaldītā jaudas rezervēšanas platformā.
8. Lietuvas dabasgāzes pārvades sistēmas operatora AB “Amber Grid” tarifi stājas spēkā 2025.gada 1.janvārī, citstarp nosakot, ka no 2025.gada 1.maija stājas spēkā ieejas-izejas punktā Keimenai piemērojamie tarifi, kas izteikti enerģijas vienībās uz laika vienību kWh/h.
9. AS “Conexus Baltic Grid” pilnvarotais pārstāvis Regulatora padomes sēdē uztur lūgumu par ar Lēmumu Nr.119 noteikto tarifu pārrēķinu, izsakot tos enerģijas vienībās uz laika vienību kWh/h. Ņemot vērā Regulatora argumentāciju par nākamo garo kalendāro gadu 2028.gadā, kas ir pēc jauna pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu regulatīvā perioda sākšanās, un par izsoļu norisi pēc ENTSO-G kalendāra, AS “Conexus Baltic Grid” neuztur lūgumus par īso un garo kalendāro gadu ievērošanu un tarifu piemērošanas spēkā stāšanās datuma noteikšanu.

Regulators secina:

1. Likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (turpmāk – Likums) 1.pants noteic Likuma mērķi – nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, kuru tarifi atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām, kā arī veicināt attīstību un ekonomiski pamatotu konkurenci regulējamās nozarēs. Savukārt Likuma 9.panta pirmās daļas

- 1.punkts noteic Regulatora funkciju aizstāvēt lietotāju intereses un veicināt sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību.
2. Likuma 9.panta pirmās daļas 2.punktā noteikts, ka Regulators, pildot tam noteiktās funkcijas, nosaka tarifu vai tarifu augšējās robežas aprēķināšanas un noteikšanas metodiku, kā arī tarifu vai tarifu augšējās robežas piemērošanas kārtību, ja nozares speciālie likumi neparedz citus tarifu noteikšanas principus.
3. Eiropas Komisijas 2017.gada 16.marta regulas Nr.2017/459, ar ko izveido gāzes pārvades sistēmu jaudas piešķiršanas mehānismu tīkla kodeksu un atceļ Regulu Nr.984/2013 (turpmāk – Regula 2017/459) 8.panta 1.punkts noteic, ka jaudas piešķiršanai starpsavienojuma punktos izmanto izsoles, izņemot, ja piemēro alternatīvo piešķiršanas metodiku saskaņā ar minētās regulas 30.pantu.
4. Regulas 2017/459 10.pants noteic, ka piedāvāto jaudu izsaka enerģijas vienībās uz laika vienību. Izmanto šādas enerģijas vienības uz laika vienību: kWh/h vai kWh/d.
5. Saskaņā ar Regulas 2017/459 9.panta 2.punktu gada jaudas produkta sākums ir attiecīgā kalendāra gada 1.oktobris. Ievērojot Regulas 2017/459 11.panta 4.punktu, gada jaudas izsoles jaudas produktam, kura sākums ir 2025.gada 1.oktobris, notiks 2025.gada 7.jūlijā. Savukārt atbilstoši Regulas 2017/459 11.panta 8.punktam AS “Conexus Baltic Grid” līdz 2025.gada 7.jūnijam ir jāpaziņo par jaudas apjomu, kas tiks piedāvāta nākamajā ikgadējā gada jaudas izsolē.
6. Lietuvas dabasgāzes pārvades sistēmas operators no 2025.gada 1.maija starpsavienojuma punktā Kiemenai piemēro tarifus, kas izteikti enerģijas vienībās uz laika vienību kWh/h. Ņemot vērā, ka dabasgāzes transportēšanai no Latvijas uz Lietuvu (un otrādi) vienlaikus ir jārezervē gan ieejas, gan izejas jauda (jeb grupētā jauda), Regulatora ieskatā, lai veicinātu reģionālā dabasgāzes tirgus attīstību un nodrošinātu tā efektīvu darbību, harmonizējot tiesisko regulējumu ar citu Baltijas valstu noteikto regulējumu, ir lietderīgi noteikt tarifus mērvienībās, kas atbilst citu Baltijas valstu pieejai, tādējādi vairojot dabasgāzes pārvades sistēmas lietotāju izpratni par tirgus darbību un piemērojamajiem tarifiem.
7. Ievērojot šā lēmuma konstatējošās daļas 5., 6. un 8.punktu, kā arī secinošās daļas 4. un 6.punktu, ir lietderīgi noteikt tarifu piemērošanas kārtību ar Lēmuma Nr.119 lemjošās daļas 5.punktu apstiprinātajiem tarifiem.
8. Tarifu piemērošanas kārtībai jānodrošina, ka, rezervējot līdzvērtīgu jaudas apjomu, nemainās pārvades sistēmas lietotāju maksājumi par jaudu, kādi tie būtu, ja maksājumi tiktu aprēķināti atbilstoši spēkā esošajiem tarifiem. Lietuvas dabasgāzes pārvades sistēmas operatora ieejas-izejas punktā Kiemenai no 2025.gada 1.maija piemērojamie tarifi ir iegūti, tarifu vērtības, kas izteiktas enerģijas vienībās uz laika vienību kWh/dienā, noteiktam produkta periodam (gads, ceturksnis, mēnesis, diena) izdalot ar produkta perioda dienu skaitu. Šāda tarifu piemērošanas kārtība nodrošina, ka, rezervējot produktu visām produkta perioda stundām, ievērojot Regulas 2017/459 9.pantā noteiktos standarta jaudas produktus, pārvades sistēmas lietotājiem tiek aprēķināti maksājumi par jaudu, kas ir vienādi ar maksājumiem, kuri ir aprēķināti atbilstoši spēkā esošajiem tarifiem. Regulatora ieskatā, šāda tarifu piemērošanas kārtība, rezervējot līdzvērtīgu jaudas apjomu, nemaina pārvades

sistēmas lietotāju maksājumus par jaudu, kas aprēķināti saskaņā ar Lēmuma Nr.119 lemjošās daļas 5.punktā apstiprinātajiem tarifiem.

9. Izvērtējot lietderības apsvērumus saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, kā arī ņemot vērā šā lēmuma secinošās daļas 7.punktu, Regulators secina, ka konstatētie fakti norāda uz administratīvā akta izdošanas nepieciešamību un pamatotību, lai AS “Conexus Baltic Grid” varētu nodrošināt jaudas piešķiršanu starpsavienojuma punktā Kiemenai izsoles kārtībā, izmantojot enerģijas vienībās uz laika vienību kWh/h pārrēķinātus ar Lēmuma Nr.119 lemjošās daļas 5.punktu apstiprinātos tarifus. Regulators secina, ka šis administratīvais akts ir nepieciešams, piemērots un vajadzīgs, lai nodrošinātu iespēju dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājiem rezervēt jaudu izsoles kārtībā, tādējādi sasniedzot mērķi – veicināt ekonomiski pamatotu konkurenci dabasgāzes nozarē.
10. Tarifu izteikšana no Lēmuma Nr.119 atšķirīgās mērvienībās ir nepieciešama saistībā ar pārvades jaudu sadali dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājiem izsoles kārtībā. Lai gan šis lēmums attiecas uz jaudu izsolēm gāzes gadam, kas sākas no 2025.gada 1.oktobra, informācija par izsolē pieejamām jaudām publicējama līdz 2025.gada 7.jūnijam. Līdz ar to jaudas piešķiršana izsoles kārtībā jau ir terminēta saskaņā ar Regulā 2017/459 noteikto pienākumu ENTSO-G publicēt izsoļu kopējo kalendāru. AS “Conexus Baltic Grid” īsteno izsoles pēc ENTSO-G 2024.gada 20.decembrī publicētā kalendāra, tāpēc tarifu piemērošana izsoles kārtībā piešķirtām jaudām nav nepieciešama un iespējama agrāk kā no 2025.gada 1.oktobra. Ņemot vērā minēto, Regulatoram, lemjot par tarifu piemērošanas kārtību jaudas piešķiršanai izsoles kārtībā, nav jānosaka, ka tarifu vērtības stājas spēkā no 2025.gada 1.oktobra.

Pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu un Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu, 65.panta ceturto daļu un 66.pantu,

padome nolemj:

noteikt, ka AS “Conexus Baltic Grid” jaudas piešķiršanai izsoles kārtībā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2023.gada 26.oktobra lēmuma Nr.119 “Par akciju sabiedrības “Conexus Baltic Grid” dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem” lemjošās daļas 5.punktā noteiktās tarifu vērtības izsaka enerģijas vienībās uz laika vienību kWh/h, dalot attiecīgās tarifu skaitliskās vērtības ar attiecīgā jaudas produkta dienu skaitu.

Lēmums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU